

**Cofnodion Cyfarfod Fforwm Mynediad Lleol De Eryri a gynhaliwyd
ddydd Mawrth 21 Hydref 2025, am 5.45 pm
Yng Nghanolfan Prysor, Trawsfynydd**

Presennol – Aelodau:

Mr Hedd Pugh (Cadeirydd)	Cyng Dewi Owen
Mrs Gaynor Davies	Mr Alun Edwards
Mr Aled Thomas	Mr Alun Evans
Mr David Coleman	Mr Huw Roberts
Mr Geraint Rowlands	Mr Tim Faire

Swyddogion Sylwedyddion

Peter Rutherford (ENPA)	David P Jones (ENPA)
Rhian P Williams (ENPA)	Catrin Davies (CG)
Neil Stoddard (Gogledd Cymru)	Jason Diamond (HGC)

Croesawodd HP bawb i'r cyfarfod heno.

1. **Ymddiheuriadau**

Cyng. Eryl Jones Williams	Mrs Janette Holmes
Mr Emlyn Roberts	

2. **Datganiad Buddiant**

Dim

3. **Cofnodion Blaenorol**

Y diwygiadau sydd eu hangen

t8 – Myfyr Thomas i ddarllen Tomos a Madock Jones i ddarllen Madog
t 9 - Dylai 'Penddu ddarllen Rhyw Bryn Du

Dywedodd PR y byddai'n diwygio'r cofnodion yn unol â hynny (*falch iawn fod DPJ wedi ei ddarllen yn llawn*).

Wedi'i gymeradwyo.

4. **Materion yn Codi**

i) **Pont droed Llyn Trawsfynydd - diweddariad**

Esboniodd PR fod y bont ar draws o'r pentref i ben dwyreiniol y llyn yn dal ar gau a bod Magnox (fel eu heiddo) wedi nodi y byddai'n cael ei dymchwel gan ei bod yn anniogel yn strwythurol. Dangosodd amrywiol sleidiau o'r safle. *Copi o'r e-bost o fewn y papurau er gwybodaeth ar gyfer y cyfarfod nesaf.*

Roedd hyn yn anffodus gan ei fod yn gyswllt pwysig ar Gylchdaith Traws. Nid oedd ganddo unrhyw statws cyfreithiol er ei fod wedi'i gysylltu ar un pen â

chefn y llyn gan ffordd B ac yna ar y pen gogleddol â Thrawsfynydd Rhif 77 ac ychydig ymhellach ymlaen i Lwybr Ceffylau rhif 77 sy'n arwain yn uniongyrchol i'r pentref. Ar hyn o bryd mae'n rhaid i gerddwyr a beicwyr fynd o gwmpas, ymuno â'r briffordd ac yna troi yn ôl i'r pentref.

Roedd wedi gofyn i Magnox am un arall yn ei lle ond methodd â chael ateb.

Roedd hyn yn siomedig ond yn ddisgwyliedig, fodd bynnag, byddent yn dal i geisio cysylltu â Magnox. Roeddent hefyd yn y broses o edrych i ffurfioli'r llwybr i'r caffi o'r ffordd ddwyreiniol nad oes ganddo unrhyw statws ffurfiol. h.y. nid yw'n unrhyw fath o Hawliau Tramwy Cyhoeddus. Roeddent wedi sôn am hyn wrth Magnox a byddent yn archwilio'r mater hwn.

Ychwanegodd DC ei bod yn bosibl ond y gallai newidiadau fod wedi'u gwneud o dan Ddeddf Ynni Trydan Dŵr Gogledd Cymru (1955)¹ a allai fod wedi achosi'r sefyllfa hon a diffyg unrhyw statws cyfreithiol.

PR darllenodd e-bost diweddar gan Magnox a dyma'r cyfan roedden nhw wedi'i dderbyn.

“Bydd y bont yn parhau ar gau’n barhaol oherwydd pryderon diogelwch parhaus – mae tîm y safle’n gweithio ar gynlluniau i ddymchwel y strwythur presennol a byddant yn rhannu diweddariadau pellach wrth iddynt fynd rhagddynt.”

Dywedodd PR fod hyn yn siomedig ond y byddai'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau pe bai unrhyw symudiad.

Gofynnodd HP a oedd unrhyw gyfarfodydd lleol wedi'u cynnal ynglŷn â'r mater hwn

Soniodd DPJ ei fod wedi clywed bod y bont wedi'i hadeiladu i gynnal cysylltiadau rhwng y ddwy gymuned ond does neb yn hollol siŵr. Roedd amcangyfrifon ar gyfer pont newydd tua £3m.

Roedd PR wedi clywed y ffigur hwn ond ni allai weld o safbwynt peirianeg sut y byddai'r gost honno mor uchel.

Dywedodd AE y dylem fod yn apelio at eu synnwyr o gyfrifoldeb cymunedol. Gweddill yn anagraffadwy!

Ychwanegodd PR ei fod yn ymwybodol bod rhai cyfarfodydd wedi digwydd ond nad oedd y Prif Gwnstabl Cenedlaethol na'r CG wedi bod yn rhan o'r cyfarfodydd hynny nac wedi cael gwahoddiad iddynt.

Gofynnodd y Cynghorydd DO a allem ofyn i rywun o Magnox fynychu'r Fforwm Mynediad Lleol

¹ **Deddf Ynni Dŵr Gogledd Cymru 1955**, a roddodd y pŵer i'r [Awdurdod Trydan Canolog](#) (CEA) adeiladu cynlluniau trydan dŵr sylweddol fel Ffestiniog a Rheidol, cam allweddol wrth ddatblygu adnoddau ynni dŵr Cymru ar ôl yr Ail Ryfel Byd.

Gofynnodd HP i PR a allai hynny ofyn y cwestiwn.

Cytunwyd.

ii) Taith Ardudwy Way – Diweddariad Bermo – Llandecwyn

Esboniodd PR fod y prosiect² hwn wedi bod yn syniad a arweiniwyd gan y gymuned o'r cychwyn cyntaf, a bod y pwyllgor yn cynnwys cynrychiolwyr o bob cyngor cymuned arfordirol ar ei hyd. Cefnogodd y Parc Cenedlaethol y prosiect hwn yn llawn ac ymgwymerodd â llawer iawn o waith paratoi yn y cefndir megis mapio, draenio a gosod dodrefn newydd megis camfeydd a gatiau a gosod arwyddion ar eu rhan.

Roedd mewn tair rhan - rhannau gogleddol, canolog a deheuol. Roedd yn llwybr canolig dros dir hawdd i gymedrol. Er bod hwn yn llwybr llinol, y bwriad bob amser oedd ei ddefnyddio fel enghraifft o gludiant cynaliadwy lle gallai cerddwyr gerdded un rhan (neu ddwy) y dydd yna gollwng i lawr i'r pentrefi ar ei hyd - naill ai Tal Y Bont, Dyffryn Ardudwy, Harlech neu Landecwyn yna defnyddio gwasanaeth trên Arfordir Cambrian ym mhob man gollwng i ddychwelyd i'ch man cychwyn yn hytrach na defnyddio car. Roedd hwn yn gysyniad unigryw. Roedd rhai pobl yn well ganddynt wneud un rhan neu ddwy neu hyd yn oed y darn cyfan mewn un diwrnod ac mae rhai rhedwyr hefyd yn ei ddefnyddio.

Nid oedd y Parc Cenedlaethol erioed wedi cario unrhyw wybodaeth am y llwybr hwn, dim ond dolen we. Mae llawer o'r aelodau gwreiddiol wedi symud ymlaen neu wedi ymddeol ers hynny ac roedd perygl y gallai'r wybodaeth gael ei cholli. Ar ôl trafodaeth fewnol, roedd swyddogion o'r farn y dylent gymryd yr wybodaeth hon drosodd a'i hychwanegu at ein cyfres o lwybrau a hyrwyddir. *Roedd y wefan bresennol sy'n cynnwys y mapiau yn hen ac roedd diffyg manylion arni.* Bydd y Parc Cenedlaethol yn cysylltu â'r grŵp gyda'r bwriad o fabwysiadu a diweddarau'r wybodaeth hon a chario'r holl wybodaeth ar ein gwefan ein hunain.

Gofynnodd HP pwy oedd wedi gwneud gwaith cynnal a chadw'r llwybr CG neu'r PC.

Roedd PR yn dibynnu bod y PC wedi gwneud hyn o'r dechrau. Adran y Wardeiniaid oedd yn gwneud y cyfan.

Ychwanegodd DPJ ei fod yn cael ei ddefnyddio gan fwy o bobl nag a feddylwyd ond ei fod ar gyfer y cerddwyr mwy profiadol hynny.

Ychwanegodd PR fod hwn hefyd yn llwybr disgyniad defnyddiol o Lwybr Cambria a oedd yn uwch i fyny rhag ofn anawsterau.

Roedd y drafodaeth yn parhau ac roedd aelodau'r pwyllgor sy'n weddill yn awyddus i weithio gyda'r Parc Cenedlaethol i gyflawni hyn.

² [Taith Ardudwy](#) - [Taith Ardudwy Way](#)

iii) Ffordd Ddi-ddosbarth Rhyd Yr Onnen.

Soniodd AE fod CG wedi bod yn ôl i gael gwared â llawer o ddeunydd a oedd wedi dyddodi ei hun yn is i lawr ar ochr y Cwrt ar ôl y glaw trwm diweddar. Roedd llawer o bwyntiau draenio yn dal i fod wedi'u blocio ac roedd wedi cael gwared â llawer o gerrig ei hun.

Ychwanegodd PR fod llawer yn cael eu blocio'n fwriadol gan ddefnyddwyr 4 * 4 gan fod hyn yn cyflwyno mwy o her i'w cerbydau nad oedd yn ffafriol i gyflwr y ffordd.

Ychwanegodd AE fod y system unffordd yn gweithio'n dda ond bod beicwyr modur yn ei defnyddio i'r ddau gyfeiriad.

Dywedodd PR nad oedd yn poeni'n ormodol am y beiciwr modur yn y naill gyfeiriad na'r llall gan y gallent basio ei gilydd. Cynlluniwyd y system unffordd i atal y grwpiau o gerbydau 4*4 rhag ceisio pasio ei gilydd – weithiau 6-8 ar y tro. Pan ddigwyddodd hyn, roedd yn rhaid iddynt symud allan o'r ffordd gan achosi difrod diangen i dir pobl. Roedd yn anffodus bod hyn yn dal i ddigwydd ond ei fod wedi lleihau. Roedd y wybodaeth am y system unffordd wirfoddol yn cael ei chario gan wefannau gyrru oddi ar y ffordd ac roedd yn hysbys iawn ac roedd arwyddion ar y safle.

5. Gohebiaeth

i) Llythyr diolch at Delwyn Evans – wedi'i anfon.

6. Diweddariad ar adolygiad canllawiau Digwyddiadau Trefnedig PCE - Peter Rutherford

Soniodd PR fod y ddogfen hon (a ddosbarthwyd) wedi cael ei hadolygu'n ddiweddar er mwyn ei diweddarau. Roeddent wedi gwneud sawl newid cynnil i'r testun ac wedi ychwanegu cyngor a geiriad a roddwyd i'r TAML (Tîm Achub Mynydd Llanberis). Roedd hyn wedi'i anelu at y trefnwyr hynny sydd angen gallu delio â rhai materion nad ydynt yn rhai mawr. dim anafiadau symudol trwy eu dulliau eu hunain a pheidio â dibynnu ar y Tîm Achosion Brys i gael eu galw allan i bob anaf. Nid oedd hynny'n gynaliadwy o ystyried lefelau presennol y galwadau allan yr oeddent yn mynychu ar Yr Wyddfa. Roeddent hefyd wedi diweddarau eu cyngor ar y digwyddiadau hynny sy'n mynd trwy Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) neu Warchodfeydd Natur Naturiol (a reolir gan Cyfoeth Naturiol Cymru).

Roedden nhw hefyd wedi diweddarau eu lluniau i gynnwys cymaint o fathau o ddigwyddiadau ac i fod mor gynhwysol â phosibl.

Y copi a ddosbarthwyd heno oedd y drafft olaf ac roedd fersiwn Gymraeg ar gael. Penderfynwyd hefyd gael hyn i gyd ar y wefan fel testun yn ogystal â bod ar gael ar ffurf PDF. Roedd nodyn cyngor ar wahân hefyd ar gael yn

benodol ar gyfer llwybr Llanberis ar gyfer digwyddiadau a grwpiau llai a phobl sy'n aros dros nos.

Dywedodd y Cyngorydd DO ei bod yn bwysig bod digwyddiadau yn cysylltu â'r PC a CG i sicrhau bod diogelwch yn flaenoriaeth a'u bod yn gallu delio â digwyddiadau bach. Gofynnodd a oedd y PC hefyd yn rhoi caniatâd.

Dywedodd PR na allai'r Parc Cenedlaethol roi caniatâd ffurfiol ar gyfer digwyddiadau a gynlluniwyd ar dir preifat, fodd bynnag, er nad oeddent yn berchnogion tir (er eu bod yn rheoli ardal copa Wyddfa) daeth llawer o drefnwyr digwyddiadau – naill ai elusenol (y mwyafrif) neu fasnachol – atom ni am gyngor a roddasant – a dyna pam y crëwyd y ddogfen.

Buont yn gweithio'n agos gyda Thîm Digwyddiadau Gwynedd ac roedd bob amser yn well cael trefnydd digwyddiadau proffesiynol yn rhan ohono. Pwysleisiodd fod y cyfrifoldeb bob amser yn gorwedd gyda'r trefnwyr ond eu bod bob amser yn barod i gynorthwyo.

Eitemau a oedd yn peri pryder i'r Parc Cenedlaethol oedd – trafndiaeth gynaliadwy, diogelwch mynydd, rheoli sbwriel a gwastraff, sŵn ac aflonyddwch (wedi'i gyfyngu i ardal Llanberis), cyswllt digonol â thirfeddianwyr (hyd yn oed wrth ddefnyddio hawliau tramwy) i osgoi anawsterau neu wrthdaro â gweithgareddau amaethyddol – casglu neu reoli tir arall, arwyddion a rheoli cefnogwyr a rheoli ar ôl digwyddiadau – cael gwared ar arwyddion. Roedd yr holl negeseuon hyn yn y ddogfen.

Roedd yn werth nodi, os yw trefeddianwyr yn caniatáu gweithgareddau ar eu tir mynediad trwy gytundeb ac yna'n ffurfio contract (ac nid ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus), yna gallent ganfod y gallai unrhyw amddiffyniad rhag atebolrwydd a roddir iddynt o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, h.y. rhag nodweddion naturiol, gael ei beryglu a'r posibilrwydd y byddant yn disgyn yn ôl ar eu Hatebolrwydd fel Meddianwyr.

Gwnaeth AT sylw bod swm sylweddol o arian yn gysylltiedig â'r digwyddiadau mwy ac efallai na fydd y digwyddiadau llai yn gallu fforddio talu am gymorth cyntaf difrifol.

Gwnaeth CD (CG) sylw bod rhai o'r digwyddiadau hynny yn ne'r Parc Cenedlaethol wedi cynnwys y TAM o'r cychwyn cyntaf.

Ychwanegodd PR mai prif bryder y Tîm Rheoli Achosion Brys oedd eu bod yn delio â chymaint o ddigwyddiadau, yn enwedig yn ymwneud â'r Wyddfa, felly bod angen i'r trefnwyr hynny gael capasiti ychwanegol a pheidio â disgwyl i'r Tîm Rheoli Achosion Brys ddelio â phob anaf. Roedd angen iddynt fod yn fwy hunangynhaliol.

Ychwanegodd y Cyngorydd DO fod hyn yn gymhleth oherwydd bod cymaint o wahanol fathau o weithgareddau ar gael. Popeth o gerdded ceunentydd i redeg ar y mynyddoedd.

7. Diweddariad ar sefyllfa Coed y Brenin – Neil Stoddard

Diolchodd NS i'r aelodau am y cyfle i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am y sefyllfa ddiweddaraf ynghylch Canolfan Ymwelwyr Coed Y Brenin.

Esboniodd ei fod wedi ymgymryd â'r rôl benodol hon fel Rheolwr Gweithrediadau o fewn Cyfoeth Naturiol Cymru yn ystod y misoedd diwethaf fel rhan o'r tîm a oedd yn datblygu modelau gwaith newydd ar gyfer eu canolfannau ymwelwyr. Yn flaenorol, roedd wedi bod yn Rheolwr Coedwigaeth ac Ardal ac yn deall deinameg yr ardal yn llawn.

Roedd Cyfoeth Naturiol Cymru, fel llawer o asiantaethau'r llywodraeth, o dan gyfyngiadau cyllidebol difrifol ac roedd angen canolbwyntio ar eu blaenoriaethau ac roedd yn rhaid iddynt wneud rhai penderfyniadau anodd. Roedd eu canolfannau ymwelwyr wedi dod o dan yr adolygiad hwnnw. Pwysleisiodd eu bod yn ymwybodol bod llawer yn gweithredu'n wahanol ac nad oedd un maint yn addas i bawb a bod buddiannau cymunedol hefyd a bod trafodaethau parhaus gyda gwahanol gynghorau a grwpiau a bod rhai ymholiadau cystadleuol wedi dod i law.

Roeddent mewn partneriaeth â Forest Holidays (FH) ym Meddgelert, sef model arall a oedd wedi profi'n llwyddiannus. Roedd gan ganolfan ymwelwyr Garwnant golledion gweithredu uchel blaenorol cyn trefniant prydles gyda Forest Holiday, partneriaeth flaenorol rhwng y sector cyhoeddus a phreifat. Wedi'i gynnwys yn y model hwn yw eu bod nhw wedyn wedi cymryd drosodd reoli ymwelwyr dyddiol ac yn gyfrifol am feysydd parcio. Yna, mae FH fel menter breifat yn dod yn gyflogwyr. Rydym yn cydnabod, er bod y model hwn yn gweithio i Garwnant, efallai nad yw'n gweddu orau i safleoedd eraill.

Model arall oedd canolfan ymwelwyr Ynys Las yn y Borth. Roeddent wedi gweithio gyda grŵp cymunedol a oedd bellach yn ganolfan a redir gan y gymuned ac yn ganolfan gymunedol hefyd. Mae'r trefniant hwn wedi'i sefydlu am gyfnod o ddwy flynedd.

Maen nhw hefyd yn cynnal dau ymgyrch farchnata gyfochrog – canolfannau ymwelwyr Bwlch Nant Yr Arian a Choed Y Brenin ac yn bwriadu cyhoeddi'r cynnig marchnata i weithredu'r canolfannau ymwelwyr hynny ym mis Tachwedd nesaf. Bydd hyn yn cael ei hysbysebu yn y wasg.

Mae'r gwahoddiad a'r marchnata ar gyfer y canolfannau ymwelwyr ar y gweill o 28 Tachwedd 2025 a bydd yn rhedeg am gyfnod o 12 wythnos.

Roeddent wedi dysgu llawer iawn wrth weithio gyda Chyngor Caerffili i reoli'r ganolfan ymwelwyr yn yr ardal honno. Canfuwyd bod diddordeb cyfyngedig ond yna cyflogwyd asiant i estyn allan at ystod llawer ehangach o bartïon â diddordeb posibl gan gynnwys grwpiau cymunedol. Yn dilyn hyn, cynhaliwyd dau ddiwrnod agored i dendrwy'r Nant Yr Arian a Phlas Y Brenin a chafwyd rhywfaint o adborth defnyddiol.

Bu rhywfaint o drafodaeth ynghylch hyd prydles unrhyw safle – byddai angen gwarantau prydles hir ar y rhai a oedd yn dymuno dod â buddsoddiad sylweddol. Roedd rhai eisiau cyfnodau byrrach. Byddent yn asesu unrhyw geisiadau. Ond roedd angen iddo symud o fod yn fenter sy'n gwneud colled i fod yn fusnes sy'n gwneud elw llawn. Roeddent yn darparu cyfnod o 12 wythnos i alluogi pobl i gyflwyno eu cynigion a'u modelau busnes. Cyfeiriwyd mentrau bach a busnesau oedd angen help gyda cheisiadau at Business Connect a LIC os oeddent angen cymorth. Cydnabyddir y cyfnod hirach hwn i roi cyfle i fusnesau bach a newydd lleol baratoi ar gyfer unrhyw gynigion y maent yn dymuno eu cyflwyno.

Roedd trafodaethau blaenorol, cyn y 1990au, rhwng y CC ar y pryd a'r NCC a Pharc Cenedlaethol Eyri wedi cydnabod y gallai fod angen buddsoddiad ychwanegol gan CNC mewn canolfannau ymwelwyr ym mhen deheuol y Parc Cenedlaethol. Roedd y buddsoddiad a wnaed yn safleoedd Maesgwm ac yn ddiweddarach Coed Y Brenin yn rhan o'r drafodaeth ar y cyd honno gan gyrrff cyhoeddus ac atebion ariannu.

O ran y ddarpariaeth bresennol. Roedd y meysydd parcio yn dal ar agor, roedd yr holl lwybrau ar gael i'w defnyddio, ac roedd y siop feiciau yn dal ar agor yng Nghoed y Brenin.

Gofynnodd DPJ a fyddai'r darparwyr beicio presennol yn aros ar y safle o dan unrhyw drefn newydd.

Dywedodd NS fod hynny'n agored iddyn nhw ond na allai ddweud mwy.

Mynegodd AE bryder y gallai cwmni beicio mynydd mwy fod mewn sefyllfa i wasgu busnes lleol llai o Gymru allan yn lleol. Rhywbeth na ellir ei argraffu....

Gofynnodd GR, pe bai cwmni fel Forest Holidays yn cymryd y safle – a fyddai unrhyw gyfyngiadau ar lwybrau a llwybrau beicio ac a fyddai hynny'n cael ei ddiogelu o fewn unrhyw dendr a gyflwynir.

Gwnaeth DPJ sylw ei fod i gyd o fewn tir mynediad agored.

Ychwanegodd NS fod Coed Y Brenin yn eiddo rhydd-ddaliadol ym mherchnogaeth LIC ac yn cael ei reoli gan Gyfoeth Naturiol Cymru. Fe'i dynodwyd o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy fel tir mynediad. Nid oes unrhyw gynlluniau cyfredol i wneud unrhyw newidiadau i'r llwybrau sydd ar gael. Cafwyd arweiniad cryf gan Gyfarwyddwyr Gweithredol Cyfoeth Naturiol Cymru nad oedd am edrych ar yr elw net uchaf yn unig - roedd yn ymwneud â'r model cynaliadwy a hirdymor gorau ac enillion ehangach i'r cymunedau lleol. Mae'n bosibl cyflawni partneriaethau sector cyhoeddus/preifat. Nid oeddent yn siŵr ar hyn o bryd pa geisiadau a chynigion fyddai'n dod i law.

Dywedodd AE ei fod yn deall yr heriau a'r ymrwymiad hirdymor sydd ei angen ac yn gwerthfawrogi y byddai angen i CNC fod yn hyderus mewn unrhyw gais llwyddiannus.

Gwnaeth AT y sylw fod ethos gwreiddiol datblygu Coed t Breinin oedd er budd y gymuned ac nid oedd tâl am ddefnyddio'r safle. Gofynnodd a oedd cynlluniau i ehangu'r cyfleuster i gynnwys gweithgareddau hamdden eraill ac a fyddai hyn yn cyd-fynd â gofynion Cyfoeth Naturiol Cymru. Roedd angen i'r goedwig a busnes y ganolfan fynd law yn llaw.

Roedd NS yn gwerthfawrogi sylwadau AT. Roedd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gallu gweld cyfle masnachol gwirioneddol i'r safle ond roedd angen iddo symud o golled weithredol sylweddol i'r pwrs cyhoeddus i sefyllfa agosach at elw net.

Gofynnodd AT a oedd cau'r ganolfan wedi effeithio ar y niferoedd.

Dywedodd NS fod y niferoedd, yn ddealladwy, wedi gostwng. Roedd y llwybrau beicio o fewn tir mynediad agored ac ni allai Cyfoeth Naturiol Cymru godi tâl am hynny gan eu bod wedi caniatáu ar gyfer hyn o fewn eu dynodiadau gwreiddiol ar gyfer Cefn Gwlad a Hawliau Tramor.

Gofynnodd PR ble roedd y wybodaeth honno.

Gwnaeth NS sylw bod Llywodraeth Cymru wedi codi'r safon honno ar gyfer eu heiddo rhydd-ddaliadol bryd hynny.

Ychwanegodd PR fod ei brofiad o weithio gyda Forest Holidays ym Meddgelert wedi bod yn un cadarnhaol iawn a bod y safle'n boblogaidd gydag ymwelwyr dydd a defnyddwyr sialetau fel ei gilydd ac yn ased mawr i'r ardal. Roedd cerbyd Trumper yr PC wedi'i leoli yno ac roeddent yn ei weithredu i'w ddefnyddio ar Lôn Gwyrfaï gyfagos.

Gofynnodd AT am eu hamserlen ac a fyddai hyn yn wybodaeth gyhoeddus.

Dywedodd NS y byddai'r cynnig marchnata yn mynd allan ym mis Tachwedd – yna 12 wythnos i mewn i fis Chwefror byddent yn mynd i ddeialog gystadleuol i nodi eu partner dewisol a gwneud eu hargymhellion i'r Weithrediaeth. Byddai hynny tua mis Mawrth/Ebrill. Yn anffodus, colli'r Pasg. Mae gan Nant yr Arian gonsesiwn ar gyfer te/coffi/byrbrydau ond nid oedd llawer o ddiddordeb yng Nghoed Y Brenin dros yr haf hwn. Ond roedd hi'n bwysig dod o hyd i'r partner cywir ar gyfer y tymor hir.

Gwnaeth y Cynghorydd DO sylw bod y safle wedi dod yn rhan annatod o economi ymwelwyr leol. Y penwythnos diwethaf roedd dros 250 o feiciau wedi cael eu cyfrif ac roedden nhw i gyd yn aros dros nos mewn gwahanol leoedd. Dros gyfnodau hirach nid oedd hyn yn rhan ddibwys o'n heconomi.

Ychwanegodd NS y byddai'r broses sgorio yn adlewyrchu llawer o'r agweddau a godwyd gan aelodau heno.

Daeth HP â'r drafodaeth i ben a diolchodd i NS am ei gyflwyniad gonest a diddorol heno gan obeithio y byddai'n adrodd yn ôl iddyn nhw.

8. Diweddariad ar raglen waith Warden Ardal y De

Soniodd DPJ nad oedd y gwaith wedi'i gwblhau yn Nôl Idris a'i fod bellach yn gweithredu'n llawn fel llwybr i bob gallu. Roeddent hefyd wedi adeiladu adran gwrych marw newydd ac ardal blodau gwyllt.

Roedd y tîm llwybr troed wedi ymgymryd â gwaith ar Lwybr Mawddach gan ei fod wedi culhau dros flynyddoedd ac roedden nhw wedi cywiro hyn ar ei hyd ac wedi gwella'r draeniad mewn gwahanol bwyntiau.

Gwaith i uwchraddio dodrefn ar hyd rhannau o Ffordd Cambria ym Maes Glasau a Waun Oer. Er bod hon yn ardal anodd ei chyrraedd.

Roedden nhw bellach yn dal i fyny â'u rhaglen waith ac roedden nhw wedi bod yn gwneud llawer iawn o waith adweithiol – difrod a achoswyd gan y tywydd gwael.

Roedden nhw wedi bwriadu uwchraddio llwybr yng nghoed Abergwynant i hwyluso defnyddio cadeiriau olwyn.

Dros yr haf roedd Llyn Tegid wedi bod yn brysur iawn dros y tymor ac yn ffodus roedd un o berchnogion tir lleol wedi agor cae ger y dref fel maes parcio gorlif a oedd wedi helpu llawer ac wedi lleihau nifer y ceir yn parcio yn y dref a strydoedd preswyl.

Diolchodd HP i DPJ am ei gyflwyniad. Gofynnodd beth oedd cyflwr llwybr pob gallu Foel Ispri³ ynddo.

Dywedodd DPJ ei fod mewn cyflwr da yn gyffredinol ond bod angen rhywfaint o arwynebu.

Ychwanegodd PR fod hwn wedi bod yn brosiect ar y cyd (£50k) rhwng y Parc Cenedlaethol a Chyngor Gwynedd ar y pryd ac mai dyma'r llwybr uchaf i bob gallu yng Nghymru. Roedd y rheiliau ochr metel sy'n cyfateb i'r cyfuchliniau yn unigryw i'r llwybr hwn ac yn syniad a ddatblygwyd gan DC. Roedd parcio ar gael. Roedd hefyd wedi'i gynnwys yn eu cyfres o fideos llwybrau i bob gallu ar wefan y Parc Cenedlaethol.

Ychwanegodd DPJ eu bod yn edrych i ymestyn hyn ond ei bod hi'n ddyddiau cynnar eto i weld beth allai gael ei wneud.

Roedd AT o'r farn bod y lleoliad hwn yn eithaf ysblennydd ond roedd ganddyn nhw ddwy neu dair giât i'w llywio - er bod y 5 yn cau eu huanin`.

9. Heddlu Gogledd Cymru – Partneriaeth gyswllt a datrys problemau gyda Pharc Cenedlaethol Eryri.

³Llwybr Foel Ispri – Llwybr i Bob Gallu - prosiect ar y cyd i hwyluso mynediad i bob gallu ar hyd rhan o'r hen dramffordd. <https://eryri.llyw.cymru/llwybrau/foel-ispri/> Llwybr Foel Ispri | Teithiau Cerdded a Llwybrau Parc Cenedlaethol Eryri

Cyflwynodd JD ei hun fel Swyddog Cyswllt Parc Cenedlaethol Heddlu Gogledd Cymru. Roedd wedi bod yn Swyddog Heddlu ers bron i 30 mlynedd ac wedi byw a gweithio yn yr ardal fel Swyddog Traffig yn gweithio o ganolfan Llandygai. Ac roedd yn wreiddiol o Flaenau Ffestiniog.

Yn flaenorol roedd wedi'i leoli am ryw 10 mlynedd yn ardal Dolgellau ac efallai ei fod yn adnabod rhai o aelodau'r FfMLI eisoes!

Esboniodd, yn dilyn cyfarfod â'r PC a'r Prif Gwnstabl y llynedd, eu bod wedi gofyn a allem gydweithio'n agosach a cheisio deall anghenion y PC a pha fewnbwn a chynghor y gallai'r HGC eu cynnig. Yn ei dro, caniatodd hyn hefyd i'r HGC ddechrau deall gweithrediadau a materion y PNP ac roedd hwn yn drefniant cilyddol iawn. Mae wedi bod yn y swydd hon ers Mehefin 24 diwethaf.

Roedd llawer o faterion o ddiddordeb cyffredin fel parcio (Ogwen), Nant Gwynant ac roedd yn helpu i ddenu partneriaid eraill fel Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru (NMWTRA) pan oedd angen i geisio lleihau'r problemau a achosir gan draffig - yn bennaf parcio amhriodol ar ochr y ffordd ac ar ymyl y ffordd. Maent hefyd wedi helpu i leddfu rhai o'r problemau yn Llyn Tegid a Llangower trwy gynnwys a chreu gwell dealltwriaeth rhyngddynt y Swyddogion Heddlu lleol yn y Bala a'r Parc Cenedlaethol yn y Wardeiniaid ardal.

Roedd Ogwen wedi bod yn lle parcio poblogaidd yn ystod y blynyddoedd diwethaf ond gyda'r holl asiantaethau'n cydweithio roedd y sefyllfa yn yr ardal honno wedi gwella.

Roedd yn bosibl yn y tymor hwy wneud rhywbeth radical fel creu 'pyrth' gyda systemau parcio a theithio (rhywbeth a ystyriwyd yn flaenorol tua 6 mlynedd yn ôl). Byddai hyn yn lleihau effaith cerbydau yn y mannau problemus.

Roedd hefyd yn ddefnyddiol fel fector i ddod â rhannau eraill o'r Cynllun Gwaith Cenedlaethol i mewn, fel Troseddau Gwledig, sydd fel arfer yn delio â materion fel gyrru oddi ar y ffordd yn anghyfreithlon – er bod hon yn broblem ledled y wlad. Mae ganddyn nhw ymgrych Taurus i fynd i'r afael â'r mater hwn yn benodol ond gall fod yn anodd o ystyried y lleoliad a'r tir lle mae'r gweithgareddau hyn yn tueddu i ddigwydd, a all fod yn anaml ac felly'n anoddach eu datrys.

Roeddent wedi trefnu ymweliad â'r Parc Cenedlaethol gan y Tîm Troseddau Gwledig ac wedi rhoi cyflwyniad i Swyddogion y Parc Cenedlaethol ym Mhenrhyndeudraeth. Roedd cael cysylltiadau â'r Gwasanaeth Wardeiniaid yn benodol ac aelodau allweddol eraill o staff yn ddefnyddiol iawn gan eu bod ar lawr gwlad yn gyson.

Os oes gan aelodau unrhyw faterion yr oeddent am eu cyflwyno i HGC, yna dylent deimlo'n rhydd i wneud hynny.

Gwnaeth DPJ y sylw, er ein bod yn annog pobl i ddod i'r ardal, fod rhai a fanteisiodd ar hyn ar brydiau ac nad oeddent yn ymddwyn fel y dylent.

Dywedodd JD fod troseddu ond ei bod hi'n bwysig rhoi gwybod am nwyddau wedi'u dwyn gan gynnwys stoc. Roedd hi'n anffodus nad oedd y ffin ymhell i ffwrdd a oedd yn gwneud olrhain pethau ychydig yn anoddach. Ond roedd adnoddau ANPR ar gael a oedd yn cynorthwyo gydag unrhyw ladrad cerbydau ac offer.

Roedd un o'u blaenoriaethau o ran plismona yn aml yn cael ei ddylanwadu gan y tywydd neu unrhyw gynulladau/digwyddiadau cymdeithasol mawr. Fel arfer, byddai tywydd da yn dod â mwy o feicwyr modur i mewn.

Roeddent wedi cysylltu â'r Parc Cenedlaethol ynghylch y broblem a achoswyd gan y parcio yng Nghwm Rhwyddfor Tal y Llyn. Ynghyd â'r Parc Cenedlaethol, roeddent wedi bod mewn cysylltiad â'r Weinyddiaeth Amddiffyn ynghylch y mater hwn. Er nad oeddent yn disgwyl iddynt newid eu gweithrediad, gallent ddefnyddio eu cyfryngau cymdeithasol i annog parcio oddi ar ymyl y ffordd a chreu arwyddion digonol ar y safle.

Maent hefyd yn gweithio gyda'r Timau Achub Mynydd (TAM) i ddatblygu perthynas a dealltwriaeth agosach rhyngddynt.

Ychwanegodd eu bod hwythau wedi dysgu llawer o'i gyfnod fel Swyddog Cyswllt HGC gyda'r PC a'u bod yn gobeithio parhau â hyn. Er mwyn iddynt allu helpu ei gilydd.

Gofynnodd AT a oedd y ffilmio am y gwahanol faterion yn fuddiol.

Dywedodd JD ei fod yn ddefnyddiol yn enwedig yn y dyddiau amlygrwydd cyfryngau cymdeithasol hyn. Defnyddion nhw hyn i ledaenu eu negeseuon diogelwch (Ymgyrch Apex)^[1] sy'n gysylltiedig â diogelwch beiciau modur. Roedd Eryri yn lle poblogaidd iawn i yrru beiciau modur ac yn anffodus mae hyn weithiau'n arwain at farwolaethau. Bydd llawer o'r aelodau'n gyfarwydd â'r arwyddion - *"fyddwch chi'n cyrraedd adref heno?"* Mae honno'n fenter gan y HGC ac mae'n cwmpasu Gwynedd, Conwy a Sir Ddinbych ond bydd yn cael ei chyflwyno'n genedlaethol.

Roeddent o blaid pyrth a chyfleusterau parcio a theithio i leihau'r tagfeydd ond byddai hyn yn wynebu rhywfaint o wrthwynebiad lleol.

Maen nhw'n aml yn delio â phobl o ddinasoedd sy'n ymweld â'r mannau poblogaidd ac weithiau gall hyn achosi problemau gyda pharcio ac nid ydyn nhw wedi gwneud unrhyw gynllunio ymlaen llaw nac yn deall daearyddiaeth yr ardal o gwbl.

Gofynnodd AD a oedd gan JD unrhyw ystadegau ar gyfer yr ymgyrchoedd diogelwch.

Dywedodd JD fod gostyngiad wedi bod mewn gwrthdrawiadau a hefyd i gerddwyr ond y byddent yn cynnal adolygiad ac effeithiolrwydd eu hymgyrchoedd.

^[1] Mae fersiynau Cymraeg a Saesneg ar gael ar-lein yn - [Operation Apex: Ymgyrch Diogelwch Beiciau Modur 2025 | Heddlu Gogledd Cymru](#)

Gofynnodd GD a allai'r Heddlu atal yr holl barcio lle mae cartrefi modur yn cael eu parcio.

Nododd JD mai mater i'r Awdurdod Lleol oedd hynny fel arfer gan fod hyn wedi'i ddad-droseddoli yn 2008 oni bai ei fod yn rhwystro i'r briffordd. Roedd Gwynedd wedi cyflwyno rhai safleoedd i'w defnyddio ac roeddent yn boblogaidd ond roeddent yn dal i ymddangos mewn mannau eraill.

Soniodd DPJ fod rhywfaint o arwyddion a chamwybodaeth a llwyfannau cyfryngau cymdeithasol ynghylch ble y gallent barcio a bod hynny'n gamarweiniol – roedd hyn yn cynnwys rhai meysydd parcio PC.

Gofynnodd AE beth oedd y broses o gysylltu â'r HGC o fewn y PC.

Dywedodd JD fod hyn yr un fath ag erioed drwy 'ffonio i mewn' unrhyw ddigwyddiad drwy'r system 101 neu 999 arferol.

Gofynnodd HP am y mater pryderu cŵn a sut roedden nhw'n gweld hyn.

Dywedodd JD mai mater i'r timau Troseddau Gwledig oedd hwn a dylid adrodd unrhyw broblem yn uniongyrchol iddynt, fodd bynnag y gellid rhoi'r dasg o ddigwyddiad i unrhyw swyddog lleol pe bai angen mwy brys. Roeddent wedi rhoi cyflwyniad i Swyddogion y Parc Cenedlaethol yn ddiweddar, ac roeddent wedi ffurfio perthynas dda. Gobeithio y gallent adeiladu ar hynny.

Roedd cysylltiadau eraill yr Heddlu hefyd wedi'u gwneud ag adrannau arbenigol eraill o HGC.

Ychwanegodd DPJ fod cael rhywfaint o bresenoldeb yr Heddlu yn Llyn Tegid fel arfer wedi bod yn ddefnyddiol iawn.

Diolchodd HP i JD am ei amser a'i gyfraniad diddorol heno.

10 Eitem Argymhelliedig ar gyfer y cyfarfod nesaf

- i) Gwersylla gwyllt
- ii) Cynllun Ffermio Bro
- iii) Diweddariadau PC
- iv) Magnox – gobeithio

11. Unrhyw fusnes arall

i) Soniodd HR, os oes arian sylweddol yn dod i Traws a'r hen orsaf bŵer, yna dylem fod yn pwyso am bont newydd gan ddefnyddio rhywfaint o'r arian sydd ar gael.

Cytunodd AE â'r farn hon ac y dylem geisio gwneud y pryder lleol hwn yn fwy adnabyddus gyda'r bwriad o gael rhywun yn ei le.

Argymhellodd HP ein bod yn ysgrifennu at ein AC a'n AS lleol i dynnu sylw at y mater hwn.

Cytunwyd – byddai PR yn drafftio llythyr ar gyfer HP.

12. Dyddiadau awgrymedig ar gyfer Cyfarfodydd ar gyfer 2026

17eg Chwefror, 23ain Mehefin a 20fed Hydref

13. Dyddiad y cyfarfod nesaf – 17 Chwefror 2026

Canolfan Abergynolwyn - i'w gadarnhau

Diolchodd HP i bawb am eu cyfraniad heno a manteisiodd ar y cyfle i ddymuno Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i'r holl aelodau a'r rhai a fynychodd y cyfarfod fel arall.